

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

III. De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur. D.
46. EC. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

TITULUS III.

*De Simonia, & ne aliquid pro spiri-
tualibus exigatur vel promittatur.*

De hac agunt Casistæ, & videri possunt
dicta in *Nucl. Theol. Exam. 17. n. 5.*

& seqq. Quibus adde

I. C. *Cum detestabile 2. in Extrav. comm.*

„h.t. in quo Pontifex innovat omnes &
„singulas censuras ac pœnas ante hac
„contra simoniacos quomodolibet latas,
„cujuscunque Dignitatis fuerint, tam
„manifesti quàm occulti. Deinde declarat,
„quòd omnes simoniace ordinati à suo-
„rum sint Ordinum executione suspensi.
„Insuper statuit, ne per Electiones, Postu-
„lationes, Provisions, seu quasvis alias
„dispositiones simoniacas, quæ viribus
„omnino careant, ullum jus cuiquam
„acquiratur; neque fructus faciant suos,
„sed ad illorum restitutionem sub animæ
„suæ periculo teneantur. Item ut universi,
„qui quomodolibet dando vel accipien-
„do simoniam commiserint, aut quòd
„illa fiat, Procuratores vel Mediatores
„extiterint, sententiam excommunica-
„tionis incurrant, à qua nisi à Summo
„Pontifice, præterquam in articulo mor-
„tis, non possint absolvi. Denique omni-

„bus

„bus & singulis cujuscunque Dignitatis &
 „Conditionis injungit, ut eos omnes, quos
 „simoniam commisisse vel procurasse, aut
 „mediatores in ea fuisse sciant, statim per
 „se vel per alios revelent; ac si complices
 „fuerint, non solum veniam, sed etiam
 „gratiam pro hoc consecuturi; quod si
 „non fecerint, absolvi non valeant.

2. Circa hanc famosam extravagantem
 & materiam simoniæ notant Canonistæ

I. ^{mo} Pœnas simoniacæ pravitatis (quæ
 „c. 5. h. t. dicitur hæresis, & c. 6. pestis
 „sui magnitudine alios animi morbos
 „vincens, ita ut sine dilatione mox, ac
 „ejus signa per aliquam personam clarue-
 „rint, de Ecclesia debeat eliminari ac re-
 „pelli) esse Excommunicationem, Su-
 „spensionem, nullitatem Electionis vel
 „Provisionis, ac inhabilitatem ad benefi-
 „cium sic obtentum; estò à tertio, ipso
 „provisto ignorante, sit commissa, ex c. 27.
 „h. t. nisi constet illos, qui promissionem
 „fecerunt, per fraudem in dispendium
 „illius, qui eligendus vel providendus
 „erat, & malitiosè id fecisse; vel nisi ex
 „c. 33. h. t. electo vel provisto invito & con-
 „tradicante alius ipso ignorante pecu-
 „niam promissam solverit, quia tunc non
 „debet ipsi ad pœnam vel culpam im-
 „putari, nisi postea consenserit pecuniam
 „pro-

promissam solvendo aut solutionem reddendo; tunc enim actus fictione juris retrotrahitur. Nihilominus si proviso penitus ignorante quis per tertium simoniace obtinuerit beneficium, illudque per triennium bonâ fide possederit, juxta DD. apud *Reiffenst. b. t. n. 278.* per Regulam Cancellariæ 36. *De Triennali* est manutenendus, non obstante, quòd in ea dicatur, ut volens frui favore illius, absque simoniaco ingressu obtinuerit beneficium; eò quòd id videatur restringendum ad eum, qui per propriam simoniam tale obtinuit, & non extendendum ad eum, qui per alienam illud bonâ fide accepit; quia licet tunc in acquisitione titulus fuerit vitiosus, eum tamen possessio triennalis bonâ fide continuata ex benignitate Apost. tribuit. Aliud est de Beneficio Papæ reservato in Concordatis, de quo *Lib. 3. Tit. 6. Append. 2. n. 9.* quia ignorantia facti, non juris excusat ad inducendam præscriptionem cum titulo colorato, juxta dicta in *Nucl. Theol. Exam. 8. n. 8. §. 2.*

2.do Simoniam committi non tantum per pactum expressum, sed etiam tacitum & implicitum, v. g. dicendo: *Si contuleris beneficium, promitto me futurum gratum*, modò ex circumstantiis appareat, eum promittere temporale pro spi-

rituali; secus, si sit tantum promissio gratitudinis in genere, cui pro libitu satisfieri possit vel per spirituale, v. g. preces vel per temporale. *Reiffenst. n. 113.*

3.to Ad nullitatem Electionis sufficere, ut vel unus Electorum temporale pro voto acceperit, est major & ad Canonicam Electionem sufficiens pars legitime & absque simonia elegerit, ut docet communiter contra *Castropalao* apud *Reiffenst. n. 117.* Secus est de Præsentatione; Nam Disp. est, quod Patroni præsentent ut singuli, non jure Collegii; & hinc una præsentatio simoniaca & vitiosa non vitiat aliam, nec influit in illam; e contra in Electione omnes procedunt jure Communitatis, ideoque electio unius Electoris simoniaca inficit totam.

4.to Ad incurrendam ipso facto & pro Foro interno nullitatem provisionis beneficii requiri, ut utrimque commissa sit simonia vera & realis. Unde si quis fidei sine animo solvendi promiserit Electori vel Collatori temporale, licet gravissime peccaverit ratione scandali, beneficium pro Foro interno retinere potest. *Pirb. b. t. n. 100. Reiffenst. n. 130. &c.* imò *Pichler Decis. 6.* resolvit, eum, qui fidei promisit æmulo ad Episcopatum, se certam summam pecuniæ daturum, si cum sua factione ad

suas partes transfiret, quamvis postea non vi promissionis, sed ad redimendam vexam (ne hanc promissionem aliis revelet) solverit eandem, posse in foro conscientiae acceptare & retinere Dignitatem Episcopalem; secus, si verè promississet & solvisset.

5.to Quamvis simoniacus beneficiis prius legitime obtentis non sit privatus ipso jure, sed per sententiam sit privandus; ipsum tamen ipso facto esse inhabilem ad beneficium simoniace obtentum retinendum, aut per novam collationem legitimam acquirendum sine speciali dispensatione. *An hanc pro foro interno, si simonia sit occulta, dare possit Episcopus, ut quis post liberam talis beneficii resignationem possit de novo illud acquirere?* Communior & probabilior contra nonnullos apud *Reiffenst. n. 339.* negat.

Denique esse simoniam Juris Divini, aliquid dare vel exigere pro ipso ingressu aut receptione in Religionem, quia status Religiosus est res omnino spiritualis, adeoque non æstimabilis pretio temporali. Imò si Monasterium sit opulentum & satis fundatum, est simonia, saltem Juris Ecclesiastici, omne pactum aut conventio de dando temporali sub titulo seu prætextu sustentationis post Professionem. Ratio,

N n 2

quia

quia jus vivendi de bonis Monasterii per
 pias fundationes ad sustentationem Pro-
 fessorum deputatis sic est annexum Pro-
 fessione, sicut Beneficio Ecclesiastico jus
 percipiendi fructus; ergo sicut pro Prae-
 benda seu jure percipiendi fructus non
 potest quidquam exigi, ita neque pro jure
 sustentationis Religiosæ; adeoque si exi-
 gatur, reverà pro Receptione exigitur,
 cum alius titulus non superfit; proinde
 tam dantes quàm exigentes subjacent poe-
 nis per Canones latis, *C. Sanè 1. in Extra.*
Comm h.t. Excommunicationis & Suspen-
sionis Conventûs, absolute soli Papa
reservatâ, non obstante consuetudine
contrariâ, quæ corruptela est potius di-
cenda.

Dixi 1. *Si Monasterium sit opulentum.*
 Nam si sit inops, non habens sufficientes
 redditus ad alendas personas, licitè juxta
 communem DD. & legitimam consuetu-
 dinem paciscitur cum ingressuris de Dote
 ad honestam sustentationem, (utî spon-
 sus cum sponsa ante matrimonium) quia
 temporale sic non exigitur instar pretii
 pro re spirituali, sed instar conditionis
 necessariæ, ne alii Religiosi graventur.
 Dixi 2. *Sub prætextu sustentationis;* quia,
 ut notat *Reiffenst. n. 182.* possunt Regu-
 lares pacisci & exigere certam summam

NE PRÆLATI VICES SUAS VEL ECCLESIAS &c. 565
pecuniæ, ut secutâ Professione Monaste-
rium renuntiet hæreditati aliisque præ-
tensionibus temporalibus sibi de jure ob-
venientibus, quia tale pactum fit circa
merè temporalia. Dixi 3. *Post Professionem*;
nam ex Trident. *sess. 25. de Regul.*
c. 16. licitum est pro victu & vestitu No-
vitii tempore, quo in probatione est, ut-
pote nullum ad hæc jus habentis, ali-
quid ex bonis ejusdem dare & acci-
pere, ac circa hæc pacisci, ut docet
Pirb. n. 60.

TITULUS IV.

*Ne Prælati vices suas vel Ecclesias sub
annuo censu concedant.*

I. C. i. h. t. decernitur: „Cum in quibus-
dam partibus Decani sub pretio
„constituerentur, & pro certa pecuniæ
„quantitate Episcopalem jurisdictionem
„exercerent, statuit Pontifex, ut, qui id de
„cætero præsumpserit, officio suo prive-
„tur, & Episcopus conferendi hoc offi-
„cium potestatem amittat. Et C. 2. Si quis
„id fecerit, auctoritate Apost. removea-
„tur à Clero, & Episcopus Canonicâ di-
„strictione percellatur. Ratio, quia ju-
„risdictio Episcopalis, cum sit spiritua-
„lis, absque simonia vendi non potest ab